

34. Liikennelaitos¹⁾

Liikennelaitoksen lautakunta

Liikennelaitoksen lautakuntaan kuuluivat puheenjohtajana kaup.joht. Erik v. Frenckell ja varapuheenjohtajana kenr. Paaavo Talvela sekä jäseninä varat. Erkki Hara, toimitsija Arvo Hautala, siht. Aarne Koskinen, tarkastaja Väinö Laine, dipl. ins. Carl-Gustaf Londen, jaostopääll. Juho Turunen ja toim.joht. Kaarlo Urho. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi kiint. joht. Juho Kivistö.

Lautakunnan kokousten lukumäärä oli kertomusvuonna 29 ja pöytäkirjain pykäläluku 736. Lautakunnalle saapuneiden kirjeiden lukumäärä oli 769, lähetettyjen kirjeiden 405 ja lautakunnan pöytäkirjanotteiden 1 638.

Päätökset. Lautakunnan lopullisiin päätöksiin sisältyivät mm. seuraavat asiat: vastuuvakuutusopimuksen uudistaminen (18. 1. 59 §); jaoston asettaminen laatimaan ehdotusta lautakunnan lausunnoksi liikennelaitoksen uudesta organisaatiosta ja jaoston jäsenen valitseminen (8. 2. 107 §); laitoksen hankintojen arvon ylärajan määrääminen 5 mmk:ksi (8. 2. 113 §); jaoston asettaminen käsittelemään henkilökunnan omavastuukysymystä, jäsenen valitseminen jaostoon (22. 2. 141 §); laitoksen v:n 1958—1963 sijoitusohjelman hyväksyminen (22. 2. 142 §); laitoksen ja löytötavararahaston v:n 1956 tilinpäätöksen sekä laitoksen v:n 1958 talousarvioehdotuksen ja pääomamenoarvion hyväksyminen (22. 2. 148, 149 §, 20. 6. 437 §, 6. 9. 517 §); linja-autolinjan n:o 14 siirtäminen entiselle reitilleen Fredrikinkadulla (22. 2. 151 §); linja-autoissa ja raitiovaunuissa olevan mainos-tilan vuokralleanto (1. 3. 171 §); raitiovaihteiden, raitiovaunuja varten tarvittavien telien, korien ja pyörärenkaiden, linja-auton alustojen ja korien sekä kaasuoiljyn tilaaminen (22. 3. 220 §, 5. 4. 260 §, 20. 6. 425 §, 20. 9. 552 §, 27. 9. 565 §, 13. 12. 715 §); kuukausilippujen ja koululaisille myönnettyjen alennuslippujen myynti-, käyttö- ja kelpoisuushojien hyväksyminen (22. 3. 230 §, 26. 4. 307 §, 10. 5. 332 §, 20. 6. 436 §); käytetyn kaluston myynti (5. 4. 262, 263 §); rahastajien virkapukumääräyksen muuttaminen (24. 5. 372 §); Koroistentieltä ratsastushalliin johtavan raitiotieradan ym. purkaminen (20. 6. 427 §); raitiovaunujen ilmanpuristimia koskevan, Oy. Karia Ab:n kanssa tehdyn hankintasopimuksen toteuttaminen sekä toimituksen vakuudeksi annettujen sitoumuksien hyväksyminen (9. 8. 473 §); jaoston asettaminen tutkimaan Ruskeasuon liikenteen parantamismahdollisuuksia (23. 8. 493 §); liikennelaitoksen aikataulujen painattaminen ja myynti (23. 8. 502 §); rahastajan viereisen penkin varaaminen laitoksen kulkuneuvoissa ensisijaisesti invalideille, vanhuksille tai sairaille (11. 10. 583 §); hankintasopimuksen edellyttämän osakorvauksen suorittaminen Oy. Helsingin Autokoritehdas Ab:lle (13. 12. 712 §) sekä raitiolinjan n:o 4V perustaminen liikennöitäväksi arkisin tungosaikoina (17. 12. 733 §).

Eräiden pysäkkien sijainnista tai niiden poistamisesta teki lautakunta useita päätöksiä (8. 2. 110 §, 22. 3. 227 §, 24. 5. 361 §, 20. 6. 433—435 §, 23. 8. 496, 497, 500, 501 §).

Esitykset. Lautakunnan kaupunginhallitukselle tekemiin esityksiin sisältyivät mm. seuraavat asiat: eräiden määrärahojen käyttö- tai ylittämisoikeuden myöntäminen (4. 1. 7 §, 18. 1. 55 §, 25. 1. 95 §, 9. 8. 460, 461 §, 11. 10. 582 §, 18. 10. 600 §, 5. 12. 681 §); liikennelaitoksen eräiden virkojen palkkaluokkien korottaminen, uusien virkojen perustaminen laitokseen ym. (4. 1. 11 §, 24. 5. 368, 369 §, 7. 6. 399 §, 5. 7. 448 §); liikenteessä sattuneiden vahinkojen korvausten maksaminen (4. 1. 13 §, 25. 1. 97, 98 §, 5. 4. 265 §, 7. 6. 393, 397 §); liikennelaitoksen kannattavuus- ja kustannustutkimuksen suorittamistapa (4. 1. 17 §); raitio- ja linja-autolinjojen reittien jatkaminen tai muuttaminen, reittien numeroinnin muuttaminen sekä liikennesuunnitelman hyväksyminen (18. 1. 56 §, 5. 4. 261 §, 10. 5. 330 §, 24. 5. 362, 363 §, 6. 9. 514 §, 15. 11. 640 §, 5. 12. 701 §); vuosi-, kuukausi- ja sarjalippujen hintakysymykset ym. (22. 3. 231 §, 26. 4. 302 §, 10. 5. 331 §, 5. 12. 692 §, 17. 12. 731 §); alueen varaaminen liikennelaitoksen halleja ja korjaamoita varten Ruskeasuolta (26. 4. 298 §); Korkeasaaren liikenteen maksujen korottaminen (26. 4. 303 §); linja-autojen kääntöpaikan rakentaminen Roihuvuoren- ja Strömsintien kulmaan (7. 6. 395 §); pysäköinnin ja pysähtymisen kieltäminen eräillä kadunosilla (7. 6. 396 §, 20. 6. 424, 433 §,

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja liikennelaitoksen kertomuksen eripainoksessa.

6. 9. 515 §); korttelin n:o 494 varaaminen liikennelaitoksen hallintorakennusta varten (20. 6. 432 §, 5. 12. 690 §) sekä määrärahan varaaminen lämmityskattiloiden hankkimiseksi ja pannuhuoneen lattian vahvistamiseksi Töölönkatu 49:ssä (6. 9. 516 §).

Lisäksi teki lautakunta kaupunginhallitukselle pysäkkikorokkeiden rakentamista tai siirtämistä koskevia esityksiä (7. 6. 394 §, 23. 8. 498, 499 §).

Lausunnot. Lautakunnan kaupunginhallitukselle antamiin lausuntoihin sisältyivät mm. seuraavat asiat: eräiden katujen risteyskys järjesty (4. 1. 4 §, 8. 3. 189 §, 15. 11. 631 §); yksityisten liikennelinjojen liikennemaksut, liikennelupien uudistaminen, aikataulun vahvistaminen, työntekijäin kuljetusluvat ym. (4. 1. 5 §, 18. 1. 52, 53 §, 25. 1. 93 §, 22. 2. 143—145 §, 22. 3. 216 §, 26. 4. 296 §, 7. 6. 388, 389, 391 §, 23. 8. 491 §, 6. 9. 513 §, 20. 9. 546 §, 11. 10. 572, 573, 578 §); liikennelaitoksen liikennelinjojen perustaminen tai reitin jatkaminen (18. 1. 51 §, 10. 5. 326 §, 6. 9. 512 §); kaksikerroksisen lontoolaisen linja-auton liikennöiminen englantilaisen teollisuusu näyttelyn aikana (8. 2. 109 §); sairaalalääkäreiden palkkauskomitean II mietintö (8. 3. 188 §); linja-autopysäkkialueiden merkitsemisesitys (8. 3. 190 §); Pohjoisrannan liikenneväyläsuunnitelma (8. 3. 191 §); satamalautakunnan ym. ehdotus Lauttasaaren sillan aukaisuaikojen muuttamiseksi (22. 3. 215 §); poliisilaitoksen aloite eräiksi liikennemerkkijärjestelyiksi (22. 3. 217 §); liikennelaitoksen uusi organisaatio sekä laitoksen ja lautakunnan uusi johtosääntöehdotus (12. 4. 280 §, 24. 5. 366 §); Hakaniementorin ja sen lähiympäristön liikennejärjestely (10. 5. 324 §); aloite liikennelaitoksen liikennetiheyksien parantamiseksi kesäaikana (10. 5. 327 §); kysymys väkijuomien mainostamisesta liikennelaitoksen kulkuneuvoissa (20. 6. 422 §); liikennelaitoksen liittyminen mahdollisesti perustettavaan kaupungin laitosten yhteiseen vikakeskukseen (20. 6. 423 §); kaupungin kiinteän omaisuuden tarkastajien sekä vuosilintarkastajien v:n 1956 kertomukset (9. 8. 459 §, 23. 8. 492 §); Suomen Kenttäratsastusseuran anomus Talin kartanon alueella sijaitsevan ratsastushallin saamisesta käyttöönsä (20. 9. 548 §); liikennelaitoksen käyttöomaisuuden korkoa ja sen laskemisen perusteita koskeva aloite (27. 9. 562 §); Pitkäsillan rinnakkaissillan poikkileikkaus ehdotus (27. 9. 563 §); Hietalahdentorin järjestely (11. 10. 574 §, 5. 12. 679 §); pysäköimisen ja pysähtymisen kieltäminen ym. (11. 10. 577, 579 §, 15. 11. 632 §); laitoksen eräiden virkojen täyttäminen (25. 10. 612 §, 22. 11. 672 §, 17. 12. 730 §); anomus Jollaksentien jatkon ottamiseksi kaupungin kunnossapidettäväksi (15. 11. 630 §); liikennevalojen asettaminen Siltasaarenkadun ja Hakaniementorin kulmaan (15. 11. 633 §); kiinteistökirjanpito toimikunnan mietintö (15. 11. 634 §); Munkkiniemen liikenteen järjestelyehdotus (15. 11. 635 §); laitoksen vaunuhallien ja autokorjaamon sijaintipaikka (15. 11. 636 §) sekä toimistovirkojen sijoittaminen pätevyysvaatimusluokkiin (13. 12. 713 §).

Sekä liikennelaitoksen että yksityisen linja-autoliikenteen pysäkkien järjestelystä annettiin kaupunginhallitukselle useita lausuntoja (4. 1. 6 §, 18. 1. 54 §, 22. 2. 146, 147 §, 22. 3. 214 §, 7. 6. 390, 392 §, 11. 10. 575—577 §, 15. 11. 629 §).

Kiinteistövirastolle annettiin lausunto liikennelaitoksen pylväiden ja sadekatosten käytöstä mainostukseen (1. 3. 170 §) sekä ulkomainonnasta kertyvien vuokratulojen perimistä koskevasta asiasta (5. 7. 449 §).

Liikennelaitos

Hallinto, organisaatio ym.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 19. 6. laitoksen lautakunnalle ja laitokselle uudet johtosäännöt, jotka perustuvat pääasiallisesti ratkaisuvallan siirtämistoimikunnan ehdotukseen. Uusien johtosääntöjen mukaan on laitoksen toiminta pyritty järjestämään mahdollisimman joustavaksi siirtämällä ratkaisuvallaa niin paljon kuin mahdollista kaupungin korkeimmilta elimiltä lautakunnalle ja laitokselle. Samassa yhteydessä mainittu toimikunta on laatinut laitokselle ja sen eri osastoille uuden organisaation, jonka toimeenpano saataneen suoritetuksi loppuun v:n 1958 aikana.

Henkilökunta. Kaupunginhallitus valitsi 4. 12. liikennelaitoksen toimitusjohtajaksi kauppat.maist. Karl Alakarin, joka tuli virkaan 15. 12.

Talousjohtajan, liikennejohtajan ja teknillisen johtajan uudet virat julistettiin haettaviksi kertomusvuoden aikana, mutta niitä ei täytetty ennen vuoden loppua.

Toimitusjohtajan virkaa hoiti apul.joht. Niilo Koskinen 1. 1. — 15. 12. välisenä aikana. Kaupallisena apulaisjohtajana toimi samana aikana laitoksen asiamies, varat. Orvo Kos-

kinen, asiamiehenä apulaisasiamies, varat. Lauri Kotiniemi ja apulaisasiamiehenä lainop. apul., varat. Risto Laine. Liikennepäällikön virkaa hoiti dipl.ins. Teuvo Riittinen koko vuoden.

Laitoksen henkilökuntaan kuului v:n 1956 päättyessä 3 956 ja v:n 1957 päättyessä 4 029 henkilöä seuraavasti ryhmitettyinä:

	1956	1957
Pääkonttori, lippukassat, vahtimestarit ja konttorisiivoojat	68	68
Raitioliikenne	1 395	1 339
Linja-autoliikenne	1 245	1 334
Rataosasto	239	238
Vaunuhallit ja korjauspajat	975	1 016
Vaatehtimo	28	28
Sairaanhoito	5	5
Laivaliikenne	1	1
	3 956	4 029

Eläkkeensaajia oli v:n 1956 päättyessä 663 ja v:n 1957 päättyessä 716.

Vakinaisen henkilökunnan ollessa kesälomalla 15. 5. — 15. 9. välisenä aikana työskenteli laitoksen eri osastoilla ylimääräistä henkilökuntaa. Laivamiehistöön kuului purjehduskautena 27. 4. — 13. 10. moottorilautalla Korkeasaari—Högholmen 8 miestä.

Lääkärien toiminta. Laitoksen poliklinikalla käyneiden potilaiden lukumäärä oli 21 533 (v. 1956 21 441). Sairaanhoitajien kotikäyntien lukumäärä oli 254. Rahastajakursseilla pidettiin kaksi ensiapua ja terveydenhoitoa koskevaa luentoa. Kertomusvuonna suoritettiin tuberkuloositoimiston toimesta jälleen henkilökunnan keuhkoröntgentutkimuksia, jolloin todettiin 12 keuhkotuberkuloositapausta. Lisäksi todettiin poliklinikalla kertomusvuoden aikana 9 tuberkuloositapausta, joten tuberkuloositapausten kokonaislukumäärä oli 21.

Yhteensä 2 583 henkilölle suoritettiin näköseulaus ja kuulotutkimus. Työhygieniset tarkastukset suoritettiin voimassa olevien ohjeiden mukaisesti kaikissa halleissa, ruokaloissa, puku- ja pesuhuoneissa sekä käymälöissä. Tarkastuksista laadittiin pöytäkirja.

Eniten potilaita, aamupäivävastaanotolla 2 383 ja iltapäivävastaanotolla 2 428, oli loka—marraskuussa, jolloin korkein sairaidenluku oli 299 henkilöä päivässä johtuen silloin vallinneesta influenssaepidemiasta.

Henkilökunnan huoltokonttori. Kertomusvuoden päättyessä oli huoltokonttorin jäsenmäärä 3 022. Tilillepanojen yhteismäärä oli 233 768 421 mk ja ottojen 235 740 180 mk. Talletettuja varoja oli 31. 12. 64 027 328 mk. Kertomusvuoden aikana myönnettiin 3 440 lainaa. Niiden yhteissumma nousi 24 768 000 mk:aan. Vientejä kirjattiin n. 170 000.

Löytötavaratoimisto. Talteenotettujen esineiden luku oli 11 926. Niistä voitiin 3 209 toimittaa takaisin ao. omistajalle.

Tilastollinen yleiskatsaus. Jäljempänä olevassa taulukossa on tietoja kertomusvuoden raitio-, linja-auto- ja johdinautoliikenteestä v:n 1956 vastaaviin lukuihin verrattuna:

	Laskettu vaunukilo- metrimäärä ¹⁾	Matkustajia	Tuloja, mk		Menoja, mk	
			Kaikkiaan	Liikenteestä	Kaikkiaan	Liikenteestä ²⁾
V. 1956	26 131 940	133 986 439	2 677 649 339	2 639 357 664	3 661 359 179	2 563 557 280
V. 1957	29 365 183	139 800 740	3 381 607 000	3 340 743 204	4 057 826 303	2 960 050 767
Erotus	+ 3 233 243	+ 5 814 301	+ 703 957 661	+ 701 385 540	+ 396 467 124	+ 396 493 487
%	+ 12.4	+ 4.3	+ 26.3	+ 26.6	+ 10.8	+ 15.5

Laivaliikenteestä oli tuloja kertomusvuonna 13 681 538 mk, edellisenä vuonna 10 218 343 mk, joten lisäys oli 3 463 195 mk eli 33.9 %. Menoja oli 5 285 340 mk, edellisenä vuonna 4 683 478 mk, lisäystä siis 601 862 mk eli 12.9 %.

Raitiotiet

Liikenne. Raitioliikenne jatkui samana kertomusvuoden alusta 2. 12. saakka v:n 1956 lopussa voimassa olleen liikennesuunnitelman mukaisesti pieniä muutoksia lukuun otta-

¹⁾ Tähän sisältyy moottorivaunukilometrimäärä ja puolet perävaunujen kulkemasta kilometrimatkasta.—

²⁾ Ilman yhteiskustannuksia, korkoja ja kuoletuksia.

matta ja oli vaunujen lukumäärä 142 moottori- ja 100 perävaunua. Liikenteestä poistettiin 2. 12. alkaen 2 tungosajan vuoroa, joten kertomusvuoden lopussa oli liikenteessä 140 moottori- ja 100 perävaunua. Kesän ajaksi 3. 6. — 1. 9. poistettiin tavallisuuden mukaan 5 vakinaista ja 7 tungosajan junaa sekä lisäksi 2 perävaunua.

Linjanmuutoksia suoritettiin kertomusvuonna seuraavasti: 20. 7. lähtien pidennettiin linja 15 Töölön tullista Kuusitielle; 2. 9. alkaen: pidennettiin linja 10 Erottajalta Kirurgille; perustettiin tungos- ja yölinja 10 N reitille Erottaja — Ruskeasuo; muutettiin linjan 12 reitti kulkemaan diakonissalaitokselta Rautatientorin kautta Kuusitielle ja linja 15 lakkautettiin.

Yksityiskohtaiset tiedot linjoista, niiden vaunumääristä ja liikennetiheyksistä sekä muutoksista vuoden kuluessa selviävät seuraavasta taulukosta:

Linja		Aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Päätepysäkit		Vaki- naiset	Tungos- aika-	Yö-	6.00— 9.00	9.00— 15.00	19.30	23.00
						15.30— 18.00	18.00— 19.30	— 23.00	— 1.30
						junat			
1	Kauppatori—Käpylä	1. 1.— 2. 6.	8	4	4	6.7 (E) ¹⁾	6.7	7.5	15.0
		3. 6.—31.12.	8	2	3	6.7 (E)	6.7	7.5	15.0
1A	Perämiehenkatu—Käpylä	1. 1.— 2. 6.	—	6	—	6.7 (E)	—	—	—
		3. 6.— 1. 9.	—	5	—	6.7 (E)	—	—	—
		2. 9.—31.12.	—	8	—	6.7 (E)	—	—	—
3B	Eira—Porvoonkatu	1. 1.—12. 5.	8	2	4	6.7 (E)	6.7	7.5	15.0
		13. 5.— 7. 7.	7	1	3	6.7	6.7	7.5	15.0
		8. 7.— 1. 9.	8	—	3	6.7	6.7	7.5	15.0
		2. 9.—31.12.	8	3	3	6.7 (E)	6.7	7.5	15.0
3T	Eira—Porvoonkatu	1. 1.—12. 5.	8	6	4	6.7 (E)	6.7	7.5	15.0
		13. 5.— 2. 6.	7	4	3	6.7 (E)	6.7	7.5	15.0
		3. 6.— 7. 7.	7	1	3	6.7	6.7	7.5	15.0
		8. 7.— 1. 9.	8	—	3	6.7	6.7	7.5	15.0
		2. 9.—31.12.	8	5	3	6.7 (E)	6.7	7.5	15.0
4	Hietalahti—Munkkiniemi ..	1. 1.— 2. 6.	12	—	—	5.0	5.0	7.5	—
		3. 6.— 1. 9.	9	1	—	6.0	6.0	7.5	—
		2. 9.—31.12.	8	1	—	6.7	6.7	6.7	—
4A	Erottaja—Munkkiniemi	1. 1.— 2. 6.	—	5	3	10.0	—	—	15.0
		3. 6.— 1. 9.	—	3	3	12.0	—	—	15.0
		2. 9.—31.12.	—	3	3	E	—	—	15.0
4S	Kauppatori—Munkkiniemi	1. 1.— 2. 6.	—	5	—	10.0	—	—	—
		3. 6.— 1. 9.	—	4	—	12.0	—	—	—
		2. 9.—31.12.	—	9	—	6.7	—	—	—
5	Katajanokka—Messuhalli .	1. 1.—31.12.	8	—	—	5.0	5.0	7.5	—
6	Maria—Arabia	1. 1.— 2. 6.	12	3	4	5.0 (E)	5.0	7.5	15.0
		3. 6.— 1. 9.	10	3	4	6.0 (E)	6.0	7.5	15.0
		2. 9.—31.12.	9	6	4	6.7 (E)	6.7	7.5	15.0
7A	Arkadia—Harjutori ...	1. 1.—31.12.	5	—	—	6.7	6.7	7.5	—
7B	Arkadia—Harjutori	1. 1.—31.12.	5	—	—	6.7	6.7	7.5	—
8	Salmisaari—Vallila	1. 1.—31.12.	8	—	—	6.7	6.7	7.5	—
8K	Salmisaari—Käpylä	1. 1.—31.12.	—	2	—	E	—	—	—
9	Kauppatori—Vallila	1. 1.— 1. 9.	6	—	—	6.7	6.7	7.5	—
		2. 9.—31.12.	6	—	—	6.7	6.7	—	—
10	Erottaja—Ruskeasuo	1. 1.— 1. 9.	7	1	—	6.7 (E)	6.7	6.7	10.0
		2. 9.—31.12.	7	1	—	6.7	6.7	6.7	—
10A	Käpylä—Ruskeasuo	1. 1.—31.12.	—	9	—	10.0	—	—	—
10N	Erottaja—Ruskeasuo	2. 9.— 1.12.	—	3	3	E	—	—	15.0
		2.12.—31.12.	—	2	3	E	—	—	15.0
10S	Kauppatori—Ruskeasuo ...	1. 1.—31.12.	—	7	—	6.7	—	—	—
12	Kirurgi—Kuusitie	1. 1.— 1. 9.	7	—	—	6.7	6.7	7.5	—
	Diakonissalaitos—Kuusitie	2. 9.—31.12.	8	1	—	6.7	6.7	7.5	—
15	Diakonissalaitos—Töölön tulli	1. 1.—19. 7.	5	—	—	10.0	10.0	10.0	—
	Diakonissalaitos—Kuusitie	20. 7.— 1. 9.	6	—	—	10.0	10.0	10.0	—

Oy. Karia Ab:n ja Valmet Oy:n toimittamat moottoritelivaunut voitiin sijoittaa vakinaiseen liikenteeseen linjoille 3B ja 3T 17. 3. alkaen, linjalle 7A 29. 9. alkaen ja linjalle 7B 10. 11. alkaen.

¹⁾ E-kirjain ilmaisee, että vaunut ajavat epätasaisin väliajoin.

Sunnuntai- ja pyhäpäivinä ylläpidettiin samaa harvaa liikennettä kuin aikaisempina-kin vuosina.

Kertomusvuoden aikana suoritettiin vaunujen kuormitustarkkailu ja liikenteen valvonta kuten edellisenäkin vuonna.

Liikenteenohjauskeskuksen ja partioautojen toiminnasta mainittakoon, että ne mm. poistivat yhteensä 217 auto- ja 820 raitioliikennehäiriötä sekä suorittivat autojen pikkukorjauksia 2 229, sairaankuljetuksia 182 ja vastaamisia aikataulutiedusteluihin 14 191. Hätäpuhelimeen vastaanotettiin kaikkiaan 1 160 hälytysilmoitusta.

Yksityiskäyttöön vuokrattiin 2 raitiojunaa ja 2 moottorivaunua (ed. v. vastaavasti 17 ja 7).

Liikennehenkilökunnan peruskoulutus tapahtui voimassa olevien määräysten mukaisesti. Raitiovaunukuljettajille pidettiin kahdet kurssit. Sitäpaitsi pidettiin lyhyt kuljetajankurssi huoltomiehille ja auravaunukuljettajille sekä annettiin jatkokoulutusta uusien moottoritelivaunujen ajamisessa. V tarkastajakurssi alkoi 10. 12. 1956 ja päättyi 30. 4. 1957 ja sen oppilaista nimitettiin 11 tarkastajan virkaan 1. 11. Edelleen järjestettiin opetustilaisuuksia kuljettajien perehdyttämiseksi uusiin 1. 12. voimaan tulleisiin liikennemääräyksiin.

Kertomusvuoden aikana pidettiin ainoastaan yksi rahastajankurssi. Sitäpaitsi annettiin lyhennetty rahastajankoulutus uudelleen palvelukseen otetuille entisille rahastajille sekä autonkuljettajille yhdenmiehenpalvelua silmälläpitäen.

Liikennehenkilökunnan virantoimitusta koskevia päiväkäskymääräyksiä julkaistiin 191.

»Helsingin kulkuneuvojen» julkaiseminen lopetettiin, sen sijaan myytiin esikaupunkilinjojen aikataululehtiä hintaan 10 mk kpl.

Seuraavassa taulukossa esitetään raitioliikennettä koskevia tilastollisia tietoja vv:lta 1956 ja 1957:

	Laskettu vaunukilo- metrimäärä ¹⁾	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ²⁾		
		Kaik- kiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkus- tajaa kohden
V. 1956	11 114 899	69 477 638	6.25	1 313 294 194	118: 16	1 322 483 353	118: 98	19: 03
V. 1957	11 404 385	68 980 071	6.05	1 586 753 976	139: 14	1 449 217 834	127: 08	21: 01
Erotus	+ 289 486	— 497 567	— 0.20	+ 273 459 782	+ 20: 98	+ 126 734 481	+ 8: 10	+ 1: 98
%	+ 2.6	— 0.7	— 3.2	+ 20.8	+ 17.8	+ 9.6	+ 6.8	+ 10.4

Liikkuva kalusto. Kertomusvuoden aikana tilattiin 30 moottoritelivaunua siten, että Oy. Karia Ab:ltä tilattiin 15 täydellistä vaunua ja Tampereen Pellava- ja Rautateollisuus Oy:ltä 15 teliä, joihin korit tilattiin Valmet Oy:ltä. Sähkövarusteet kaikkiin 30 vaunuun tilattiin Oy. Strömberg Ab:ltä.

Oy. Karia Ab:ltä v. 1956 tilattuja 30 teliperävaunua ei toimitettu vuoden aikana.

Erikoisajoneuvoja ja kuormavaunustoa lisättiin seuraavasti: Land-Rover-merkinen vaihteiden puhdistusauto, Citroen pakettiauto ja Willys Jeep CJ-5/2060 -57-merkinen pakettiauto, Austin A 55 henkilöauto, Lokomo tiehöylä, Fordson diesel-merkinen kauha-kuormatraktori sekä Austin pakettiauto.

Rataosaston vaunustosta vähennettiin vuoden kuluessa yksi asennustornivaunu, yksi Studebaker- ja yksi Federal-merkinen kuorma-auto sekä Standard-Vanguard henkilöauto.

Vuoden aikana romutettiin 14 moottorivaunua ja yksi raitiovaunun alusta sekä 20 perävaunua, 11 moottorivaunua muutettiin työvaunuiksi ja 2 umpikuorma-autoa myytiin.

Kertomusvuoden lopussa käsitti raitiovaunusto 223 moottori- ja 130 perävaunua sekä 12 huolto-osaston työmoottorivaunua. Moottorivaunuista oli 17 kpl 37 vuotta vanhoja, 67 kpl 27—33 vuotta, 139 kpl 1—16 vuotta. Perävaunuista oli 50 kpl 27—33 vuotta, 80 kpl 8—18 vuotta.

Rata- ja ilmajohto-osaston vaunusto käsitti vuoden lopussa 21 raitiotie-lumiauraa, 2 lumenkuljetusvaunua, 2 kiskonhiomavaunua, 3 asennustornivaunua, asennuslinja-auton, 7 kuorma-autoa, 4 pakettiautoa, kiskojen kaarteiden voiteluauton, 2 kiskonpuhdistus-autoa, 5 tiehöylää, 8 traktoria, kauhakuormatraktorin, 3 kuljetettavaa sähkönosturia,

¹⁾ Tähän sisältyy moottorivaunukilometrimäärä ja puolet perävaunujen kulkemasta kilometrimatkasta. —

²⁾ Ilman yhteiskustannuksia, korkoja ja kuoletuksia.

2 moottorijyrrää sekä henkilöauton eli yhteensä 38 moottoriajoneuvoa ja lisäksi 15 muuta ajoneuvoa ja auraa.

Muu liikkuva kalusto käsitti vuoden lopussa 2 kalustoautoa, 3 kuorma-autoa, umpikuorma-auton, 8 pakettiautoa, 3 puolitraktoria sekä 3 henkilöautoa, yhteensä 20 moottoriajoneuvoa.

Raiteet. Vallilan hallipihalle rakennettiin uutta yksinkertaista rataa 131 m.

Katurakennustöiden takia siirrettiin hallipiharaiteistoa Mannerheimintiellä Ruskeasuon hallien kohdalla kadun sivuun. Tähän kuului 6 vaihdetta risteyskappaleineen ja kaariineen.

Ruskeasuon halleilla vaihdettiin 22.3 kg/m kiskot 43.5 kg/m käytettyihin kiskoihin raiteilla n:o 7 ja 10 ja radat rakennettiin pölkkyalustalle.

Ruskeasuon ratsastushallille menevä rata purettiin tarpeettomana. Raiteistoon kuului 7 vaihdetta risteyskappaleineen, 180 m pitkä kääntösilmutta urakiskorataa sekä 565 m 43.5 kg/m ratakiskorataa.

Hämeentiellä Vallilan hallien kohdalla rakennettiin uudet raideristeykset vaihteineen ja kaarineen. Myös Mannerheimintien ja Nordenskiöldinkadun kulmassa sekä Hakaniementorilla rakennettiin uudet raideristeykset vaihteineen ja kaarineen.

Kuluneita urakiskoja vaihdettiin eri paikoissa rataverkostoa yhteensä 6 736 jm ja Vignol-kiskoja 280 jm. Raiteita nostettiin ja tuettiin 4 820 m:n matkalla yksinkertaista rataa. Ratapölkkyjä käytettiin 833 kpl ja sepeliä 1 670 m³.

Kiskojen vaihdon ja radan korjausnoston yhteydessä levitettiin raide-etäisyys 2.5 m:stä 3 m:iin 1 158 m:n matkalla kaksiraiteista rataa. V:sta 1950 lähtien suoritettut levytykset huomioon ottaen on kaksiraiteista rataa levitetty yhteensä 30.7 km.

Vuoden päättyessä oli raiteiden yhteenlaskettu pituus yksinkertaista rataa 92 150 m, mistä määrästä Vignol-kiskorataa 9 268 m. Ratapiha- ja halliraitteiden yhteenlaskettu pituus oli 15 260 m yksinkertaista rataa, mistä määrästä Koskelan halleilla 6 018 m Vignol-kiskorataa. Kertomusvuoden aikana asennettiin rataverkostoon 20 vaihdetta ja poistettiin 26. Kertomusvuoden päättyessä oli radoilla 173 vaihdetta, joista sähköllä käännettäviä 40. Rata- ja hallipihoilla oli 142 vaihdetta. Vaihteiden kokonaismäärä oli 315, joista 63 ratakiskovaihteita.

Uusia raideristeyksiä asennettiin 6 ja poistettiin 5. Vallilan hallipihalle asennettiin yksi raideristeyks. Raideristeyksien kokonaisluku oli vuoden lopussa radoilla 72, Koskelan hallipihalla 4, Töölön hallipihalla yksi ja Vallilan hallipihalla yksi, eli yhteensä 78.

Nupukivipäällysteisiä katuosuuksia uusittiin 33 171 m² ja asfalttipäällysteisiä 740 m². Paikkaukseen käytettiin 227 070 kg massaa. Koskelan hallien pihamaita kivettiin 3 960 m². Uusia raitiotiekorokkeita rakennettiin 11 ja linja-autokorokkeita 4, eli yhteensä 15, joista 11 puusta. Korokkeita poistettiin kaikkiaan 9. Kertomusvuoden aikana pystytettiin 9 uutta suojakatosta ja poistettiin yksi. Vuoden päättyessä oli suojakatojen kokonaisluku 17.

Kertomusvuoden aikana pystytettiin sähkölaitoksen ja liikennelaitoksen yhteiseen käyttöön kaikkiaan 72 pylvästä, joista sähkölaitos toimitti 34 ja pystytti 42, liikennelaitos toimitti 38 ja pystytti 30. Mainituista 72 pylvästä oli 58 vaihdettua ja 14 uutta, Sähkölaitoksen huollettavalla alueella vaihdettiin 38 pylvästä ja pystytettiin 10 uutta, liikennelaitokselle kuuluvalla alueella vaihdettiin 20 ja pystytettiin uusia 4. Lisäksi vaihdettiin liikennelaitoksen omia pylväitä 2 ja pystytettiin uusia 6, yhteensä 8 pylvästä. Tyhjiä pylväitä, yllämainitut vaihdot mukaan luettuna, poistettiin kaikkiaan 189.

Rataosaston konepajalla valmistettiin, kuten edellisinäkin vuosina, mm. raideristeyksiä, vaihteita, johdinpylväitä, vaihteiden sähkölämmityslaitteita ja puisia korokkeita.

Ilmajohto. Uutta raiteistoa varten Vallilan hallipihalla asennettiin uutta ilmajohtoa 131 m. Ilmajohtoa poistettiin yhteensä 4 000 m. Kulunutta johtoa vaihdettiin 11 420 m. Matkalle Porthaninkatu—V linja—Kaarlenkatu 5 asennettiin kaksoisjohtoa 600 m suunnassa Hakaniemi—Kallio. Kaksoisjohtoon pituus kertomusvuoden lopussa oli 1 640 m. Uusia apusyöttöjohtoja ei asennettu vuoden aikana, mutta apusyöttöjohtoa Kl 5 varten laitettiin uusi kytkinkaappi Mäkelän- ja Sturenkadun kulmaan samoin johtoa Kt 2 varten Iso-Robertinkadulle. Vuoden lopussa mitattiin kaikkien apusyöttö- ja ilmajohtojen eristysvastus. Virtavuotoja ei sattunut.

Raide-etäisyyttä levennettäessä 3 m:iin siirrettiin vastaavasti ilmajohtoa 1 158 m:n pituudelta. Ilmajohtoverkoston pituus oli kertomusvuoden päättyessä 103 663 m, mistä

määrästä 15 260 m vaunuhalleissa ja rataosuuksilla, joita ei liikennöity vuoden aikana 2 300 m. V. 1955 aloitettua vaihteiden sähkölämmityslaitteiden asentamista jatkettiin, jolloin vuoden kuluessa 50 vaihdetta muutettiin sähköllä lämmitettäväksi, joten sähkölämmitysvaihteita oli kaikkiaan 83. Katuristeyksien sähkömerkkivalolaitteita oli edelleen 29.

Ilmajohtovikoja sattui kertomusvuonna kaikkiaan 36, joista 20 aiheutti liikennekeskeytyksen yhteensä 13 t:n 25 min:n ajaksi.

Linja-autot

Liikenne. Liikenne eri linja-autoilla jatkui vuoden alkaessa 27. 8. 1956 voimaan tulleen liikennesuunnitelman mukaisesti.

Kesälinjaa 31 Sörnäinen—Kivinokka liikennöitiin 18. 5. — 15. 9. välisenä aikana.

Kesän ajaksi 3. 6. — 1. 9. vähennettiin 11 kokopäivä- ja 13 tungosaikavaunua.

Linjan 34 Rautatientori—Pohjois-Herttoniemi reitti muutettiin 27. 6. alkaen kulkemaan Herttoniementieltä pitkin Siilitietä linjan entiselle Pohjois-Herttoniemessä olevalle pääte pysäkille.

Linjan 100 Kuusitie—Ruskeasuo reittiä jatkettiin 16. 8. lähtien Naistenklinikalle asti.

Linjat 27 A Ruskeasuo—Etelä Kaarela, 35 A Rautatentori—Kulosaari ja 35 V Rautatientori—Itä-Herttoniemi lopetettiin 1. 9.

Linja 30 Rautatientori—Kulosaari aloitettiin 2. 9. ja linja 20 Rautatientori—Lauttasaarentie ulotettiin kulkemaan Isokaaren kulmaan asti samoin 2. 9. lähtien.

Kesäajan päätyttyä lisättiin 2. 9. alkaen eri linjoille yhteensä 9 kokopäivä- ja 45 tungosaikavaunua.

Kertomusvuoden alussa oli arkipäivinä liikenteessä 208 ja vuoden päättyessä 237 vaunua.

Yksityistilauksia suoritettiin turistiautolla 38, mistä oli tuloja 271 610 mk, sekä muilla linja-autoilla 100 tulojen ollessa 1 556 273 mk.

Autonkuljettajakursseja pidettiin 8.

Autolinjat, niiden vaunumäärät ja vuorojen keskimääräiset ajotiheydet vuoden eri aikoina selviävät seuraavasta taulukosta:

Linja		Aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Pääteasemat		Vaki- naiset	Tungos- aika-	Yö-	6.00— 9.00	9.00— 15.30	19.30	23.00
						15.30— 18.00	18.00— —	—	—
						vaunut			
13	Kauppatori—Apollonkatu.	1. 1.—17. 2.	3	—	—	7.5	7.5	10	—
		18. 2.— 2. 6.	4	—	—	6	6	6.7	—
		3. 6.— 1. 9.	3	—	—	6.7	6.7	10	—
		2. 9.—31.12.	4	—	—	5	5	6.7	—
14	Eira—Naistenklinikka	1. 1.— 2. 6.	15	3	—	2	2.4	3.7	—
		3. 6.— 1. 9.	10	—	—	3.6	3.6	4	—
		2. 9.—31.12.	12	6	—	2	3	4	—
16	Eira—Kruununhaka.....	1. 1.—17. 2.	5	—	—	6.5	6.5	7.5	—
		18. 2.— 2. 6.	6	—	—	5.5	5.5	6	—
		3. 6.— 1. 9.	5	—	—	6.5	6.5	7.5	—
		2. 9.—31.12.	7	—	—	5	5	7.5	—
17	Merikatu—Aleksis Kivenk.	1. 1.—17. 2.	6	—	—	7.5	7.5	7.5	—
		18. 2.— 2. 6.	9	—	—	4.6	4.6	6	—
		3. 6.— 1. 9.	7	—	—	6	6	6	—
		2. 9.—23. 9.	9	2	—	4	5	6	—
		24. 9.—31.12.	9	4	—	4 (E) ¹⁾	5	6	—
18	Kirkkokatu—Lastenlinna .	1. 1.—17. 2.	6	—	—	7.5	7.5	7.5	—
		18. 2.— 2. 6.	9	—	—	5	5	7.5	—
		3. 6.— 1. 9.	7	—	—	6	6	6	—
		2. 9.—31.12.	9	2	—	4	5	6	—
19	Eläintarhantie—Pasilantori	1. 1.— 3.11.	1	—	—	12	12	12	—
		4.11.—31.12.	1	—	—	13.3	13.3	15.0	—
20	Rautatientori — Lauttasaarentie	1. 1.—31.12.	3	—	—	12	12	20	—
21	Erottaja—Seurasaaari	1. 1.—31.12.	1	—	—		40	40	—

¹⁾ E-kirjain ilmaisee, että vaunut ajavat epätasaisin väliajoin.

Linja		Aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Pääteasemat		Vaki- naiset	Tungos- aika-	Yö-	6.00— 9.00 15.30 18.00	9.00— 15.30 18.00 — 19.30	19.30 — 23.00	23.00 — 1.30
						vaunut			
23	Erottaja—Isokaari	1. 1.— 2. 6.	6	—	3	6	6	6	12
		3. 6.— 1. 9.	6	—	3	6	6	6	12
		2. 9.—31.12.	6	—	4	6	6	6	10
23A ²⁾	Erottaja—Sankarihaudat ..	1. 1.— 2. 6.	—	11	—	3	—	—	—
		3. 6.— 1. 9.	—	9	—	3.5	—	—	—
		2. 9.—31.12.	—	13	—	2.5	—	—	—
24	Rautatientori—Etelä- Lauttasaari	1. 1.— 2. 6.	3	1	—	2 (E)	12	20	—
		3. 6.— 1. 9.	3	3	—	3	12	20	—
		2. 9.—31.12.	3	3	—	2 (E)	12	20	—
31	Sörnäinen—Kivinokka	18. 5.—15. 9.	1	—	—	30	—	—	—
51A	Rautatientori — Olympia- kylä	1. 1.— 2. 6.	—	9	—	4 (E)	—	—	—
		3. 6.— 1. 9.	—	6	—	6	—	—	—
		2. 9.—31.12.	—	8	—	4.5	—	—	—
100	Kuusitie—Ruskeasuo	1. 1.—15. 8.	1	—	—	13.3	13.3	13.3	—
	Naistenlinnikka-Ruskeasuo	16. 8.—31.12.	1	—	—	20	20	20	—
22	Ruskeasuo—Etelä-Haaga ..	1. 1.—31.12.	3	—	—	6.7	6.7	10	—
25	Ruskeasuo-Malmin kartano	1. 1.—31.12.	2	—	—	20	20	60	—
26	Ruskeasuo—Konala	1. 1.—31.12.	2	—	—	20	20	60	—
27	Ruskeasuo—Kaarela	1. 1.—20. 3.	2	2	1	6.7 (E)	20	20	30
		21. 3.— 1. 9.	2	3	1	6.7	20	20	30
		2. 9.—31.12.	2	4	1	6.7	20	20	30
27A	Ruskeasuo—Etelä-Kaarela	1. 1.— 1. 9.	—	1	—	20	—	—	—
29	Ruskeasuo—Laurinmäki ...	1. 1.—31.12.	1	—	—	20	20	60	—
30	Rautatientori—Kulosaari ..	2. 9.—31.12.	2	—	—	20	20	20	—
32	Rautatientori—Eränkävi- jääntori	1. 1.— 1. 9.	5	12	—	2 (E)	10	10	—
		2. 9.—31.12.	5	16	—	2 (E)	9	9	—
32A	Rautatientori—Kulosaari —Eränkävijääntori.....	1. 1.—17. 2.	—	—	3	—	—	—	20
		18. 2.—31.12.	—	—	3	—	—	—	15
33	Rautatientori—Marjanieni	1. 1.— 1. 9.	2	1	—	20 (E)	30	30	—
		2. 9.—31.12.	2	2	—	15	30	30	—
34	Rautatientori—Pohjois- Herttoniemi	1. 1.—17. 2.	2	—	—	30	30	30	—
		18. 2.—10. 3.	2	—	—	20	20	20	—
		11. 3.— 1. 9.	2	—	—	20	20	25	—
		2. 9.—31.12.	4	3	—	6 (E)	12	16	—
35	Rautatientori—Kulosaari —Itä-Herttoniemi.....	1. 1.—17. 2.	4	—	—	—	—	15	—
		18. 2.—10. 3.	3	—	—	—	—	15	—
		11. 3.— 1. 9.	4	—	—	—	—	12	—
	Rautatientori—Itä-Hertto- niemi	2. 9.—31.12.	4	8	2	4 (E)	12	12	20
35A	Rautatientori—Kulosaari ..	1. 1.— 1. 9.	2	—	—	20	20	—	—
35V	Rautatientori—Itä-Hertto- niemi	1. 1. 17. 2.	3	4	2	5 (E)	15	—	30
		18. 2.—20. 3.	—	4	2	3 (E)	12	—	20
		21. 3.— 1. 9.	—	6	2	3	12	—	20
36	Rautatientori—Jollas	1. 1.—31.12.	2	2	—	15	30	30	—
37	Rautatientori—Hevossalmi	1. 1.— 1. 9.	3	1	1	20 (E)	20	20	60
		2. 9.—31.12.	2	2	1	15	30	30	60
38	Rautatientori—Hälvik	1. 1.—31.12.	1	—	—	60	60	60	—
41	Rautatientori—Mellunkylä	1. 1.—14. 4.	4	—	—	15	15	15	20
		15. 4.—31.12.	4	—	—	16	16	16	20
41A	Rautatientori—Vartiokylä	1. 1.—17. 2.	—	11	—	5 (E)	—	—	—
		18. 2.— 1. 9.	—	10	—	5 (E)	—	—	—
		2. 9.—31.12.	—	9	—	8 (E)	—	—	—
50	Rautatientori—Koskela	1. 1.— 1. 9.	3	1	—	10	15	15	—
		2. 9.—31.12.	2	2	—	10	20	20	—
51	Rautatientori—Oulunkylä..	1. 1.— 2. 6.	8	2	—	6 (E)	6	6	—
		3. 6.— 1. 9.	8	—	—	6	6	6	—
		2. 9.—31.12.	8	—	—	6	6	7.5	—
52	Rautatientori—Pirkkola ...	1. 1.— 2. 6.	5	10	2	3 (E)	12	12	30

E-kirjain ilmaisee, että vaunut ajavat epätasaisin väliajoin.

¹⁾ Liikennöity ainoastaan aamutungosaikana.

Linja		Aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Pääteasemat		Vaki-	Tungos-	Yö-	6.00—	9.00—	19.30	23.00
			naiset	aika-		9.00	15.30	—	—
			vaunut			15.30	18.00	23.00	1.30
53	Rautatientori—Itä-Pakila .	3. 6.— 1. 9.	5	8	2	4 (E)	12	12	30
		2. 9.— 3.11.	5	11	3	3 (E)	11	11	20
		4.11.—31.12.	5	9	3	3 (E)	11	11	20
		1. 1.— 2. 6.	3	3	—	10	20	20	—
54	Rautatientori—Länsi-Pakila	3. 6.— 1. 9.	3	5	—	7.5 (E)	20	20	—
		2. 9.—31.12.	3	3	—	10	20	20	—
		1. 1.—20. 3.	5	8	3	3 (E)	12	12	20
		21. 3.— 2. 6.	5	9	3	3	12	12	20
54A ²⁾	Rautatientori— Itä-Maunula	3. 6.— 1. 9.	5	7	3	4 (E)	12	12	20
		2. 9.— 3.11.	5	12	4	2.5 (E)	11	11	15
		4.11.—31.12.	5	11	4	2.5 (E)	11	11	15
		1. 1.— 2. 6.	—	4	—	12	—	—	—
55	Ruskeasuo—Länsi-Pakila ..	3. 6.— 1. 9.	—	1	—	24 (E)	—	—	—
		2. 9.—31.12.	—	4	—	12	—	—	—
		1. 1.—31.12.	2	2	—	10 (E)	20	20	—
		1. 1.—17. 2.	2	1	—	20 (E)	30	30	—
56	Rautatientori—Mestartintie	18. 2.— 1. 9.	2	2	—	15 (E)	30	30	—
		2. 9.—31.12.	2	3	—	10	30	30	—
		1. 1.—17. 2.	2	—	—	30 (E)	30(E)	60	—
		18. 2.— 1. 9.	2	1	—	10—20	30(E)	60	—
62	Rautatientori—Viikinkylä .	2. 9.—31.12.	2	2	—	10—20	30(E)	60	—
		1. 1.—17. 2.	2	—	—	30 (E)	30(E)	60	—
		18. 2.— 1. 9.	2	1	—	10—20	30(E)	60	—
		2. 9.—31.12.	2	2	—	10—20	30(E)	60	—
63	Rautatientori—Malmin lentoasema	1. 1.—31.12.	1	—	—	60	60	60	—

Seuraavasta taulukosta ilmenevät eräät autoliikennettä koskevat tiedot v:lta 1956 ja 1957:

	Vaunukilo- metrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ³⁾		
		Kaik- kiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkus- tajaa kohden
V. 1956	13 954 123	57 101 961	4.09	1 191 082 712	85: 36	1 143 028 770	81: 91	20: 02
V. 1957	16 854 408	63 149 999	3.75	1 583 521 453	93: 95	1 397 635 049	82: 92	22: 13
Erotus	+ 2 900 285	+ 6 048 038	— 0.34	+ 392 438 741	+ 8: 59	+ 254 606 279	+ 1: 01	+ 2: 11
%	+ 20.8	+ 10.6	— 8.3	+ 32.9	+ 10.1	+ 22.3	+ 1.2	+ 10.5

Johdinautoliikenteen vastaavat luvut v:lta 1956 ja 1957 ovat seuraavat:

	Vaunukilo- metrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ³⁾		
		Kaik- kiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkus- tajaa kohden
V. 1956	1 062 918	7 406 840	6.97	134 980 758	126: 99	98 045 157	92: 24	13: 24
V. 1957	1 106 390	7 670 670	6.93	170 467 775	154: 08	113 197 884	102: 31	14: 76
Erotus	+ 43 472	+ 263 830	— 0.04	+ 35 487 017	+ 27: 09	+ 15 152 727	+ 10: 07	+ 1: 52
%	+ 4.1	+ 3.6	— 0.6	+ 26.3	+ 21.3	+ 15.5	+ 10.9	+ 11.5

Linja-autovaunusto. Kertomusvuoden aikana toimitettiin liikennelaitokselle yhteensä 70 diesel-linja-autoa, joista 53 oli Scania-Vabis B 7159 -merkkistä. Oy. Helsingin Auto-koritehdas Ab. valmisti 17 kpl näiden linja-autojen koreista, Ajokki Oy. 18 kpl ja Valmet Oy. 18 kpl. Lisäksi toimitti Valmet Oy. korit 17:ään Volvo B 63508-merkkiseen alustaan.

Sitäpaitsi tilattiin kertomusvuoden aikana 16 Sisu B 74 SP/5900 -merkkistä alustaa Oy. Suomen Autoteollisuus Ab:lta ja näihin korit. Uusi Autokoriteollisuus Ab:lta sekä Valmet Oy:lta 11 Volvo B 63508 -merkkisen linja-auton korit. Oy. Suomen Autoteollisuus

E-kirjain ilmaisee, että vaunut ajavat epätasaisin väliajoin. — ³⁾ Liikennöity ainoastaan aamutungos-aikana. — ³⁾ Ilman yhteiskustannuksia, korkoja ja kuoletuksia.

Ab:ltä v. 1956 tilattuja 10:tä täydellistä Sisu B 74/5900 SP-merkkistä linja-autoa ei kertomusvuoden aikana toimitettu.

Kaikkiaan 9 linja-autoa romutettiin.

Linja-autoja oli vuoden päättyessä 316, joista 191 suurta, 124 keskikokoista ja yksi turistiauto. Näistä oli vuoden päättyessä 304 rekisteröitynä.

Johdinautovaunusto. Johdinautovaunustoon kuului vuoden päättyessä 23 vaunua, jotka kaikki olivat liikennekelpoisessa kunnossa ja rekisteröitynä.

Johdinautojen johtoverkosto. Fredrikinkadun rautatiesillan uudelleen rakentamisen johdosta v. 1955 Arkadiankadun ja Kampintorin väliltä Runeberginkadulle siirretyt johdot muutettiin takaisin Fredrikinkadulle. Koska vanhat johdot siltatöiden johdosta monessa kohden oli katkaistu, asennettiin uutta johtoa kaikkiaan 710 m, jottei muodostuisi epävarmoja liitoskohtia. Arkadian- ja Runeberginkadun kulmassa poistettiin tilapäiset linjaristikot ja asennettiin uudet kaarresegmentit. Fredrikin- ja Arkadiankadun kulmaan asennettiin uudet parannetut linjaristikot. Kampintorilla vedettiin johdot suoraan pitkin Fredrikinkatua kääntösilmaan muuten jäädessä entiselleen vastaisen varalle. Tämän lisäksi suoritettiin ainoastaan vakinaisia kunnossapitokorjauksia.

Johtoverkoston kokonaispituus oli edelleen 11 075 m.

Uusia apusyöttöjohtoja johdinautoverkostoa varten asennettiin Viiskulmaan (Kt 11) ja Runeberginkatu 4:n kohdalle (Km 7), edellinen Bulevardin—Merikadun ja jälkimmäinen Salomonkadun—Töölöntorin johdosta varten, mutta niitä ei kytketty vuoden aikana.

Johtovikoja sattui kaikkiaan 30 kertaa, joista 14 aiheutti liikennekeskeytyksen yhteensä 7 tunnin ajaksi.

L a i v a l i i k e n n e

Moottorilautta Korkeasaari—Högholmen oli purjehduskautena 27. 4. — 13. 10. liikenteessä Korkeasaaren—Pohjoissataman reitillä. Yhteensä kuljetettiin 601 521 matkustajaa, joista 210 998 oli lapsia.

R a k e n n u s t y ö t

Töölö. Raitiovaunuhalliin rakennettiin kompressorin betonialusta. Hallin ulko-ovet korjattiin ja julkisivujen rappaus uusittiin. Varasto-osastolla ja rataosaston toimistossa suoritettiin korjauksia. Rataosaston miehistölle siirrettiin Vallilasta puurakennus puku- ja pesutiloiksi ja tähän asennettiin vesi- ja viemärijohdot. Mannerheimintien ja Eino Leinonkadun puoleiset portit uusittiin.

Vallila. Varastoon tehtiin tuulikaappi ovineen ja luukkuineen. Eurantiellä, linja-autojen sisäänajopaikan kohdalla alennettiin jalkakäytävää n. 0.5 m. Lisäksi suoritettiin Vallilan rakennuksissa sekalaisia maalaus- ja korjaustöitä.

Koskela. Varasto-osastolle rakennettiin puku- ja pesuhuone. Alapihamaan kiveyksen yhteydessä valettiin pihalle betonipilarit. Koskelan rakennuksissa suoritettiin sekalaisia korjaus- ja maalaustöitä.

Ruskeasuon puiset hallit. Kolmea hallin ovea korotettiin. Lisäksi suoritettiin hallissa pienempiä korjaustöitä.

Liikennekioskit. Myöskin liikennekioskeissa suoritettiin vuoden aikana tavanomaisia korjaustöitä.

Asuntokiinteistöt. Mannerheimintie 76:ssa suoritettiin paitsi sekalaisia korjaus- ja maalaustöitä, 16:ssa eri huoneistossa korjauksia. Töölönkatu 49:ssä asennettiin 3 uutta Aqua n:o 5 -merkkistä kattilaa ja muutettiin lämmitysmenetelmä pumppukäyttöiseksi. Korjauksia suoritettiin kaikkiaan 10 huoneistossa. Lisäksi suoritettiin kiinteistössä sekalaisia korjaus- ja maalaustöitä. Porvoonkatu 12:ssa suoritettiin maalaus- ja seinien papepointityötä yhteensä 7:ssä eri huoneistossa ja pihamaalla tehtiin korjauksia. Hämeentie 54:ssä suoritettiin pienempiä korjaus- ja maalaustöitä.

K o n e p a j a t

Raitiovaunukonepajat. Konepajoissa korjattiin perusteellisesti ja uudistettiin 15 vanhaa moottorivaunua ja 2 perävaunua. 62 moottori- ja 27 perävaunua korjattiin täydelli-

sesti ja 307 moottori- ja 79 perävaunua osittain. Ratamoottoreiden täyskorjauksia suoritettiin 99. Moottoreissa esiintyi sähkövikoja 75 kertaa ja mekaanisia vikoja 33 kertaa. Tarkastuskorjauksia oli 273. Moottorigeneraattoreita korjattiin 29 ja kompressorin moottoreita 64. Pyöräkorjauksia tehtiin 161 kertaa moottorivaunuissa ja 59 kertaa perävaunuissa. Akselinkatkeamia ei esiintynyt kertomusvuoden aikana. 21 moottorivaunua ja 16 perävaunua maalattiin kokonaan, pesumaalaus suoritettiin 5:ssä moottori- ja 4:ssä perävaunussa ja kolhiomaalauksia 336:ssa moottori- ja 47:ssä perävaunussa. Yksityisessä korjaamossa suoritettiin kahden moottorivaunun peruskorjaukset.

Varsinaisen huollon lisäksi suoritettiin huoltokorjauksia 18 849 sekä sarjaluontoisia parannus- ja muutostöitä n. 10 000. Vikoja korjattiin linjalla olevissa vaunuissa 9 791 kertaa.

Johdinvaunuhuollossa suoritettiin varsinaisen huoltotyön lisäksi 1 128 huoltokorjausta sekä vaunuissa niiden ollessa linjalla 821 korjausta. Vaunujen korikorjaukset tehtiin autokorjaamon koriosastolla.

Linja-autokonepajat. Kertomusvuoden aikana suoritettiin alustakorjauksia 2 177, korikorjauksia 785 ja maalauksia 191. Moottoreiden osakorjauksia suoritettiin 1 087 ja täyskorjauksia 99.

Moottoriajoneuvokolhioita oli yhteensä 1 286. Tilanpuutteen vuoksi jouduttiin antamaan osa kolhiokorjauksista yksityisille korjaamoille. Peruskorjauksia suoritettiin omassa korjaamossa 3 ja muissa korjaamoissa 12. Sarjatyönä aloitettiin 5 vaunun peruskorjaus.

Varsinaisen huollon lisäksi suoritettiin 31 700 huoltokorjausta.

Työpaikkojen järjestelyt. Koskelassa rakennettiin A-hallin yhteyteen akkulataamo. Vallilassa lisättiin autokorjaamon alustakorjaamoon 8 korjauspaikkaa ja sähkö-osastolle rakennettiin oma työhuone entiseen korikorjaamoon. Samaan huoneeseen siirrettiin vaihdelaatikoiden ja moottorikansien korjaajat. Raitiovaunukorjaamon sähköosastolla suoritettiin uudelleenjärjestelyjä. Valaistusta parannettiin molemmissa korjaamoissa.

Töölön raitiovaunukorjaamossa jatkettiin paineilmaputkiston asennustyötä sekä parannettiin valaistusta.

Kertomusvuoden aikana saatiin käyttöön Ruskeasuon ratsastushalliin rakennettu autohalli, johon sopii n. 50 kaupunkilinja-autoa.

Loppuvuodesta aloitettiin lämmityslaitteiden asennus toiseen Ruskeasuon puisista halleista.

Konepaja- ja huolto-osastojen kalustoa lisättiin vuoden kuluessa seuraavasti: yksi sikkikone, yksi imuri syklooneineen pyörähiomakoneeseen, yksi jarrutehostajien koe-penkki ja kaksi nauhahiomakonetta.

A l u k s e t

Moottorilautalla Korkeasaari—Högholmen suoritettiin tavanomainen vuosikorjaus ja tarkastus. Purjehduskauden aikana suoritti lautta 3 102 kaksoisvuoroa. Kaasuöljyä käytettiin kaikkiaan 21 346 kg. Apumoottoreihin ja lämmitykseen käytettiin 1 906 kg kaasuöljyä. Käyttöhäiriöitä ei purjehduskauden aikana esiintynyt.

M a t k a l i p p u j e n h i n n a t j a m y y n t i

Matkalippujen hinnat. Kertomusvuoden alussa olivat lippujen hinnat eri liikennelinjoilla samat kuin v. 1956. Sosiaaliministeriön hyväksymänä tuli 1. 4. voimaan uusi tariffi, jonka mukaan hinnat eri liikennelinjoilla olivat:

Kaikilla raitiolinjoilla, sisäisillä autolinjoilla sekä autolinjoilla keskustasta Lauttasaareen, Seurasaareen, Haagan eteläosaan, Käpylään, Olympiakylään, Kumpulaan, Annalaan, Kulosaareen ja Kivinkkaan (I vyöhyke)	{ kertalippu 30
Keskustasta Pitäjännäelle, Konalaan, Marttilaan, Laurinmäkeen, Huopalahden asemaseudulle, Etelä-Kaarelaan, Maunulaan, Pirkkolaan, Länsi-Pakilaan, Metsälään, Koskelaan, Oulunkylään, Vanhaankaupunkiin, Viikiin, Herttoniemeen ja Laajasalon Yliskylään (II vyöhyke)	{ kertalippu 40 sarjalippu, 9 matkaa 200
	{ kertalippu 40 sarjalippu, 11 matkaa 300

Keskustasta Malminkartanoon, Kaarelan pohjoisosaan, { kertalippu 50
 Itä-Pakilaan, Malmille, Marjaniemeen, Vartiokylään, {
 Mellunkylään, Hälviin, Hevossalmeen ja Jollakseen { sarjalippu, 9 matkaa 300
 (III vyöhyke)

Yöliikenteessä perittiin maksut kaksinkertaisina.

Liput oikeuttivat 10 mk:n hintaisen siirtolipun lunastamiseen, joka puolestaan oikeutti yhteen siirtomatkkaan kaikilla linjoilla, ei kuitenkaan sen vyöhykkeen ulkopuolelle, jolla perusmatka päättyi.

Maksullisen siirron lisäksi myönnettiin ilmainen siirto Pasilan autolinjalta raitiolinjalle 3 ja päinvastoin, Ruskeasuon suunnan liityntäautolinjoilta raitiolinjalle 10 ja päinvastoin sekä autolinjalta 100 raitiolinjoille 10 ja 12 ja päinvastoin.

Matkustajalta, joka ajoi kauemmaksi kuin hänen lippunsa oikeutti, perittiin 10 mk:n vyöhykelisämaksu jokaisen seuraavan vyöhykerajan ylittämisestä.

Alle 13-vuotiaitten lasten kertalippu maksoi kaikilla vyöhykkeillä 10 mk.

Koululaisten, invalidien ja sokeain alennuslippujen hinta oli 14. 4. asti sama kuin v. 1956. 15. 4. lähtien oli hinta kaikilla vyöhykkeillä 60 mk oikeuttaen 8 matkaan. Matkojen suurin sallittu lukumäärä kuukaudessa alennuslipuin oli koululaisille 72, invalideille ja sokeille 112. Niille koululaisille, jotka koulumatkallaan joutuivat siirtymään toiselle linjalle, saatiin kuitenkin 1. 5. alkaen myydä alennuslippuja 144 matkaa varten kuukaudessa.

Henkilökohtaiset, määrättyä linjaa varten annetut kuukausiliput otettiin käytäntöön 1. 4. ja oikeuttivat ne rajoittamattomaan määrään matkoja kalenterikuukauden aikana. Yhden linjan kuukausilippu maksoi kaikilla vyöhykkeillä 1 600 mk. Kuukausilippuja kahdelle linjalle, joista toiselle vain määrättyä yhtä vyöhykettä varten, myytiin 1 900 mk:sta. Yövaunussa oli kuukausilipun haltijan suoritettava siinä ajamastaan matkasta yksinkertainen maksu.

Kuukausilipun haltijalla oli 1. 7. alkaen oikeus 10 mk:n lisämaksulla matkustaa muulla kuin lippuun merkityllä linjalla, kuitenkin vain yhden vyöhykkeen rajoissa.

Henkilökohtaisia vuosilippuja saivat kaupungin virastot ja laitokset lunastaa 20 000 mk:n hinnasta kappaleelta. Posti- ja lennätinlaitokselle sekä eräille muille virastoille ja järjestöille myytiin vuosilippuja vuoden alussa 20 000 mk:n ja 1. 4. alkaen 24 000 mk:n vuosihinnasta. Poliisilaitokselle myytiin vuosilippuja, jotka eivät olleet henkilökohtaisia, 20 000 mk:n hinnasta. Muille valtion virastoille ja laitoksille sekä järjestöille myytiin vuoden alussa vuosilippuja 23 000 mk:n ja 1. 4. alkaen 28 000 mk:n vuosihinnasta. Yksityiset henkilöt maksoivat puolen vuoden lipuista vuoden alussa 15 000 mk ja 1. 4. alkaen 18 000 mk.

Laivalinjalla Korkeasaari—Pohjoissatama olivat lippujen hinnat purjehduskauden alussa samat kuin v. 1956, mutta 25. 5. alkaen seuraavat: aikuisten 70 mk edestakaisesta matkasta ja 35 mk yksinkertaisesta matkasta, 4—14-vuotiaitten lasten vastaavasti 20 ja 10 mk. Korkeasaaren, Palosaaren ja Hylkysaaren asukkaat maksoivat edelleen yksinkertaisesta matkasta 10 mk, lapset 5 mk. Retkeilyryhmiin osallistuvat lapset ja invalidit maksoivat edestakaisesta matkasta 15 mk.

Kuukausi-, vuosi-, koululais- ja invalidilippujen myynti. Kuukausilippuja myytiin huhti—joulukuun aikana yhteensä 40 419, joista yhden linjan lippuja 30 424 ja kahden linjan 9 995. Vuosilippuja myytiin 1 915, puolivuosislippuja 1. vuosipuoliskolla 378 ja 2. vuosipuoliskolla 390.

Koulukortteja, jotka oikeuttivat koululaisten alennuslippujen ostoon (à 72—144 matkaa kuukaudessa), annettiin kevätlukukaudeksi 1 520 ja lukuvuodeksi 1957/58 22 476 oppilaille. Invalidien alennuslippujen ostoon (à 112 matkaa kuukaudessa) oikeuttavia kortteja annettiin kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan, yhteensä 14 144 korttia.

Koululaisille myytiin alennuslippuja yhteensä 6 694 848 matkaa varten, invalideille ja sokeille yhteensä 4 191 568 matkaa varten.

Menot ja tulot

Liikennelaitoksen menot nousivat kertomusvuonna yhteensä 4 063 111 643 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Yhteiset kustannukset:

	Mk	Mk
Hallinto.....	28 041 162	
Kassa- ja tilivirasto	39 542 556	
Yhteiset sekalaismenot:		
Vuokrat	5 098 820	
Vakuutusmaksut	11 004 041	
Konttorikaluston hankinta	2 049 343	
Hallintorakennusten kunnossapito	3 843 357	
Eläkkeet	206 595 900	
Lapsilisä- ja kansaneläkemaksut.....	92 102 986	
Työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut	7 324 433	
Muita liikennemenoja	4 439 789	332 458 669
Lautakunnan käyttövarat.....	603 578	400 645 965

Raitioliikennekustannukset:

Palkkaus ym.	732 914 636	
Sähkövoima	132 760 209	
Raitiovaunuston kunnossapito	328 621 177	
Ratojen ja ilmajohtojen kunnossapito	160 344 799	
Puvut, liput, yhteiset palkat ym osuus	48 683 182	
Käyttörakennusten kunnossapito	45 893 831	1 449 217 834

Linja-autoliikennekustannukset:

Palkkaus ym.	642 563 663	
Polttoaine, öljy	100 768 161	
Vaunusto, renkaat	46 609 001	
Vaunuston kunnossapito	384 239 801	
Autoverot ja vakuutukset	113 934 032	
Puvut, liput, yhteiset palkat ym. osuus	71 152 343	
Käyttörakennusten kunnossapito	38 368 048	1 397 635 049

Johdinautoliikennekustannukset:

Palkkaus ym.	58 342 979	
Sähkövoima	15 107 928	
Vaunusto, renkaat	3 596 857	
Vaunuston kunnossapito	21 740 284	
Ilmajohtojen kunnossapito	2 953 544	
Autoverot ja vakuutukset	3 961 400	
Puvut, liput, yhteiset palkat ym. osuus	4 993 146	
Käyttörakennusten kunnossapito	2 501 746	113 197 884

Laivaliikennekustannukset 5 285 340

Asuntokiinteistökustannukset 9 577 371

Korot ja kuoletukset:

Laskennalliset korot	202 515 076	
Konttokurantti- ym. korot	101 535 802	
Kuoletukset	383 501 322	687 552 200
	Yhteensä	4 063 111 643

Raitioliikenteen matkustajapaikkakilometrien määrä oli 1 029 586 395, linja-auto liikenteen 910 918 900 ja johdinautoliikenteen 67 790 275, yhteensä 2 008 295 570. Jos yhteiset menot 518 730 481 mk, yhteisten käyttörakennusten ja laitteiden sekä yhteisen

kaluston pääomavelan korot ja poistot sekä konttokuranttitilin ja sekalaiset korot mukaanluettuina, jaetaan suhteessa paikkakilometrimäärään, tulee raitioliikenteen osalle 265 935 878 mk, linja-autoliikenteen osalle 235 284 789 mk ja johdinautoliikenteen osalle 17 509 814 mk. Raitioliikenteen kokonaismenot, pääomavelan korot ja poistot mukaanluettuina, nousivat 2 003 065 760 mk:aan, linja-autoliikenteen 1 879 686 854 mk:aan ja johdinautoliikenteen 155 561 194 mk:aan.

Raitioliikenteen vaunukilometrimäärä oli 13 965 435, linja-autoliikenteen 16 854 408 ja johdinautoliikenteen 1 106 390, yhteensä 31 926 233. Jos yllämainitut yhteiset menot, 518 730 481 mk, jaetaan näitten lukujen mukaan, on raitioliikenteen osuus 226 907 346 mk, linja-autoliikenteen 273 846 751 mk ja johdinautoliikenteen 17 976 384 mk, ja eri liikennemuotojen kokonaismenot ovat: raitioliikenne 1 964 037 228 mk, linja-autoliikenne 1 918 248 816 mk ja johdinautoliikenne 156 027 764 mk.

Menoerät laskettuna 100 paikkakilometriä sekä vaunukilometriä kohden olivat seuraavat:

	Raitio- liikenne mk/100	Linja- auto- liikenne paikkakm	Johdin- auto- liikenne paikkakm	Raitio- liikenne mk/100	Linja- auto- liikenne mk/vaunukm	Johdin- auto- liikenne mk/vaunukm
Käyttörakennusten kunnossapito	4: 458	4: 212	3: 690	3: 286	2: 276	2: 261
Käyttövoima, polttoaine, öljy ...	12: 895	11: 062	22: 286	9: 506	5: 979	13: 655
Palkat, virkapuvut, liput ym.	72: 930	75: 826	90: 327	53: 768	40: 981	55: 344
Sairausapu	4: 908	3: 583	3: 968	3: 618	1: 937	2: 432
Radat ja johdot	14: 863	—	4: 357	10: 957	—	2: 670
Renkaat	—	5: 117	5: 306	—	2: 765	3: 251
Vaunusto, korjaukset ja huolto ...	30: 704	41: 124	31: 204	22: 637	22: 226	19: 119
Autoverot ja -vakuutukset	—	12: 508	5: 844	—	6: 760	3: 580
Pääomavelan korko	12: 217	6: 348	7: 387	9: 007	3: 431	4: 526
Käyttörakennusten, vaunuston, ratojen, johtojen ja kaluston poistot	15: 747	20: 742	29: 276	11: 609	11: 210	17: 938
	168: 722	180: 522	203: 645	124: 388	97: 565	124: 776
Yhteiset menot	25: 829	25: 829	25: 829	16: 248	16: 248	16: 248
Yhteensä mk	194: 551	206: 351	229: 474	140: 636	113: 813	141: 024

Yhteiset menot ilmaistuna markkoina 100 paikkakilometriä kohden jakaantuvat seuraavasti: hallinto 1: 396, kassa- ja tilivirasto 1: 969, eläkkeet 10: 287, lapsilisä- ja kansaneläkemaksu 4: 587, sekalaisia menoja 1: 710 sekä yhteiset korot ja poistot 5: 880.

Liikennelaitoksen tulot nousivat yhteensä 3 395 288 538 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Liikennetulot:	Mk	Mk
Raitioliikenteestä	1 586 753 976	
Linja-autoliikenteestä	1 583 521 453	
Johdinautoliikenteestä	170 467 775	
Laivaliikenteestä	13 681 538	3 354 424 742
Asuntokiinteistötulot		13 526 145
Sekalaisia tuloja		27 337 651
Tilivuoden tappio		667 823 105
Yhteensä	4 063 111 643	

O m a i s u u s t a s e j o u l u k u u n 31 p : n ä 1957

Vastaavaa:

Rahaa, saamisia:

Kassat	11 992 883	
Tili- ym. saamiset	31 306 853	43 299 736
Tarveaineet ja valmisteet		558 519 662
Nostamattomat määrärahat		947 636 252
Keskeneräiset uudishankinnat		452 365 217

Laitoksen pääoma-arvo:

Liikennekiinteistöt	1 467 595 926	
Asuntokiinteistöt	149 682 157	
Radat	751 661 839	
Ilmajohdot	84 182 821	
Raitiovaunusto	1 707 386 669	
Linja-autot	1 044 641 882	
Johdinvaunusto	82 686 000	
Henkilö- ja pakettiautot	4 626 548	
Lautta	11 139 000	
Kalusto	132 754 071	
Puhelinosuudet	8 700 000	5 445 056 913
<i>Tilivuoden tappio</i>	667 823 105	
	Yhteensä	8 114 700 885

Vastattavaa:

<i>Tili- ym. velat</i>	230 425 213	
<i>Konttokuranttivelka kaupungille</i>	1 491 582 507	
<i>Siirtyvät määrärahat:</i>		
Vapaat määrärahat	502 937 251	
Hankkijain tilille sidotut	444 699 001	947 636 252
<i>Pääomavelka kaupungille</i>	5 445 056 913	
	Yhteensä	8 114 700 885

Liikennelaitoksen pääoman arvon muutokset v. 1957

	Arvo 1. 1. 1957 mk	Tili- siirrot, mk	Myyty tai romu- tettu omaisuus, mk	Arvon- lisäys uudishan- kintojen kautta, mk	Kuole- tukset, mk	Arvo 31.12.1957, mk
Liikennekiinteistöt	1 484 837 583			26 831 926	44 073 583	1 467 595 926
Asuntokiinteistöt	149 226 311			3 944 157	3 488 311	149 682 157
Radat	673 769 564			117 925 839	40 033 564	751 661 839
Ilmajohdot	79 836 099			9 345 821	4 999 099	84 182 821
Raitiovaunusto	1 755 717 154	— 911 000	136 000	36 977 669	84 261 154	1 707 386 669
Linja-autovaunusto	725 061 874	911 000	5 202 000	478 816 882	154 945 874	1 044 641 882
Johdinvaunusto	100 913 000				18 227 000	82 686 000
Henkilö- ja pakettiautot	4 263 000		1 088 000	2 579 548	1 128 000	4 626 548
Lautta	12 419 000				1 280 000	11 139 000
Kalusto	153 608 309			4 037 482	24 891 720	132 754 071
Puhelinosuudet	8 400 000	300 000				8 700 000
Yhteensä	5 148 051 894	300 000	6 426 000	680 459 324	377 328 305	5 445 056 913